

Vilniaus reformatų žinios

Tėra vienas Viešpats, vienas tikėjimas, vienas krikštas, vienas Dievas ir Tėvas visų.../Ef.4,5-6/

1999 m spalio Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos ir seniūnų tarybos informacinis leidinys Nr.9 (11)

Kad visi būtų viena

/Jn. 17,21/

Airijos (anglikonų) Bažnyčios Cashel ir Ossory vyskupo John Neill pamokslas sakytas per Porvoo sutarties kontaktinės grupės suvažiavimo pamaldas Vilniaus ev.liuteronų bažnyčioje š.m. rugsėjo 26d.

“Taigi, jei turite kokių paraginimų Kristuje, paguodos meilėje, draugystės Dvasioje, nuoširdžios meilės ir pasigailėjimo, tai padarykite mano džiaugsmą tobulą, būdami vienos minties, tos pačios meilės, to paties nusistatymo ir vienos sielos” /Fl. 2,1-2/.

Neseniai dalyvavau Pasaulinės Bažnyčių Tarybos Centro komiteto, kurio nariu esu, posėdyje. Buvo aptarinėjama Bažnyčios ateitis įvairiose pasaulio dalyse. Labai greitai pastebėjome, kad visai Europai yra bendros problemos ir visi gali pasimokyti vieni iš kitų: ortodoksai, Romos katalikai, reformatai, liuteronai ir anglikonai. Svarbiausia problema yra ta, kad gyvename vis labiau sekuliarizuotoje, supasaulėjančioje Europoje. Vis mažiau dėmesio lieka dvasiniams dalykams, vis mažiau žmonių priklauso kuriai nors konkrečiai Bažnyčiai, vartotojiškumas bei materializmas meta vis didesnę iššūkį dalykams, kuriuos mes, krikščionys, giname. Pokalbiuose paaškinėjo, kad su šiomis problemomis grumtis mažiausiai pasirengę tie krikščionys, kurie priklauso didžiosioms Bažnyčioms, nes jose beveik nėra ekumeninės veiklos. Paprasčiau sakant, kultūros įvairialypiškumas, rinkos vilionės bei priešiška ideologija yra per daug rimtos problemos, kad jas galėtų įveikti monolitinė Bažnyčia. Labiausiai ekumeniški tampame, kai stengiamės pasiekti visuomenę, kurioje gyvename, ir liudyti jai Gerąją naujieną.

Šis požiūris kiek skiriasi nuo pareikštojo 1910 m. Edinburgo misionierių konferencijoje, kad susiskaldžiusios Bažnyčios negali liudyti Kristaus pasaulyje. “Esame pašaukti būti viena, kad pasaulis galėtų įtikėti” /Jn. 17 skyrius/. Ši Jėzaus malda dažnai turi prasidedinti sau kelią į mūsų širdis ir protus. Prisiminkime Pietų Afrikos arkivyskupo Desmond Tutu žodžius, jog “aparteidas buvo per stiprus, kad jį galėtų įveikti susiskaldžiusi Bažnyčia”. Jį įveikti galėjo tik kartu susitelkę krikščionys. Taigi, grįžkime prie Šv.Pauliaus žodžių, kuriais pradėjau savo pamokslą: “Taigi, jei turite kokių paraginimų Kristuje, paguodos meilėje, draugystės Dvasioje, nuoširdžios meilės ir pasigailėjimo, tai padarykite mano džiaugsmą tobulą, būdami vienos minties, tos pačios meilės, to paties nusistatymo ir vienos sielos”.

Šiandien esame su jumis ir atstovaujame Britanijos ir Airijos, taip pat Iberijos (baskų - vert. past.) anglikonų bažnyčias bei Skandinavijos ir Baltijos šalių liuteronų bažnyčias. Porvoo sutartimi esame suėję į visišką tarpusavio bendrystę. Nors ir toliau laikomės savų tradicijų bei puoselėjame tautinį identitetą, tačiau kartu radome vienybę, tarpusavio mainus ir bendrą gyvenimą bei užduotis, kurių pavieniui negalėtume įveikti. Taip pat supratome, nors tai ir visada žinojome, tačiau tai tampa dabar mums dar aiškiau, kad dėl mūsų vienybės ir savo misijos privalome dirbti. Tai nėra savaime suprantamas dalykas. Mūsų gyvenimas yra spalvingas, ir mes vertiname esamą įvairovę, tačiau norime, kad spalvos geriau derėtų tarpusavyje. Mes susitinkame, bendraujame ir pranešame savo Bažnyčioms, kas vyksta svetur, susitinkame tam, kad nuspręstume, kokiose srityse galime plėtoti bendradarbiavimą. Susitinkame būtent čia, Lietuvoje, kad jus padrasintume, ir tuo pačiu iš jūsų pasimokytume, kad būtume jūsų praturtinti. Labai svarbu, kad parapijos ir vyskupijos, parapijiečiai ir dvasininkai toliau plėstų tarpusavio ryšius bei gilintų esamus santykius.

Aš noriu jums perduoti Airijos (anglikonų) Bažnyčios sveikinimus. Airijos anglikonų Bažnyčia yra mažumos Bažnyčia, jai priklauso maždaug tik dešimt procentų visoje saloje gyvenančių tikinčiųjų. Airijos šiaurėje tenka liudyti Kristų giliai pasidalinusioje visuomenėje. Turime būti labai atidūs, kad

patys neimtumė skaldytis. Ir tuo pat metu esame Bažnyčia, kuriai tenka tiesti tiltus religiniu pagrindu pasidalinusioje visuomenėje. Airijos Respublikoje esame maža Bažnyčia, egzistuojanti šalia labai didelės Romos katalikų daugumos. Čia mus gaubia ekumeniškesnė atmosfera ir į mūsų balsą įsiklausoma. Vis dėlto ir čia, kaip ir bet kur kitur, gyvename vis labiau sekuliarizuotoje visuomenėje. Prarandame vis daugiau jaunimo. Vis sunkesnis mūsų misijos uždavinys yra pateikti žmonėms tikėjimą, atitinkantį dvidešimt pirmąjį amžių. Stengiamės neatrodyti kaip praeities atgyvena, nepriminti buvusio režimo, kai Bažnyčia buvo valstybinė, paremta tradicija ir galinga. Turime pasistengti suvokti, ką reiškia "būti vienos minties tarpusavyje", ką tuo nori pasakyti Jėzus Kristus. Šiandien bet kuriai Europos Bažnyčiai, kaip ir bet kuriai Bažnyčiai pasaulyje yra tą pati nuostata: nebegalime laikytis pavieniui. Būdami krikščionys negalime remtis valdžia ar privilegijomis. Išsilaikyti galime tik tada, kai kartu stojame už Jėzų Kristų. Tai, kad esame "Porvoo sutarties" bendrystėje nėra labai daug, tačiau tai paskatinimas kitiems jungtis ir bendrauti. Tai ženklas, kad krikščionys eina teisinga linkme. Ne šiaip einame kartu, bet einame kartu mūsų misijos liudyti Kristų šiolaikiniame pasaulyje labui.

Šiandien čia susitikome ne vien kaip savų Bažnyčių atstovai, bet kaip Jėzaus Kristaus kūno nariai. Tai kiekvienam iš mūsų apaštalas Paulius skiria šiuos iššūkio bei padaršinimo žodžius. Jie dėl to skiriami, kad Jėzus Kristus yra tas, kuriuo tikime. Jis yra tas, kuris teikia viltį, prasmę ir drąsą. Tai dėl bendrystės - koinonia - kurią sukūrė Šventoji Dvasia, nes būdami Dvasios vaikais esame kartu. Jėzaus padaršinimas, Šventosios Dvasios bendrystė ir sukuria Bažnyčią, o mūsų uždutis siekti, kad tai taptų tikrove mūsų kasdieniniame gyvenime, kad būtume tos vienos Jėzaus minties, gyventume toje Jėzaus meilėje ir iš tiesų būtume santarvėje - judėtume viena linkme. Krikščionys negali sau leisti pasiduoti vilionėms iškelti save į pirmą vietą, nes krikščionys remiasi kryžiumi. Tai jame iki galo matomas Jėzaus padaršinimas, tai jame įsitvirtina Šventosios Dvasios bendrystė. Mūsų Bažnyčių gyvenime negalime ieškoti to, ko nesuteikiame vienas kitam parapijose: "Taigi, jei turite kokių paraginių Kristuje, paguodos meilėje, draugystės Dvasioje, nuoširdžios meilės ir pasigailėjimo, tai padarykite mano džiaugsmą tobula, būdami vienos minties, tos pačios meilės, to paties nusistatymo ir vienos sielos". Amen.

Išvertė Kęstutis Pulokas

Ar mūsų tikslas - visų krikščionių susijungimas į vieną Bažnyčią ?

Toks klausimas buvo užduotas mūsų reformatų išeivijos superintendentui kunigui Povilui Diliui /1905 -1995 /, į kurį jis atsakė 1954 metais "Mūsų sparnuose" Nr.5.

Šv.Raštas mus moko, kad žmogus yra Dievo Šventovė. Taigi, pagal Šv.Rašto mintį, kiekvienas mūsų turi savą mažą dvasinę Bažnyčią, dvasinę šventyklą savyje. Bet iš to dar jokių būdų nereiškia, kad tų "mažų dvasinių šventyklų" sujungimas į vieną sambūrį "tikinčiųjų surinkimą" yra nereikalingas ir mažiau teisingas negu buvimas totaliniame susiskaldyme. Dėl kultūros ir žmonių pažiūrų skirtingumo susijungimas į vieną organizaciją yra problemiškas ir greičiausiai neatsiekiamas idealas. Tačiau tai nereiškia dvasios vargingumą, bet jos turtingumą, kuris įsikūnija visokeriopame tų pačių religinių reiškinių vertinime.

Iškyla klausimas "kas yra Bažnyčia?" Atsakymas į klausimą negali būti vienaalytis. Apie Bažnyčios esmę istorijoje buvo rašomi ištisi tomai. Tiksliai imant, kiekviena teologiška, o paskutiniaisiais amžiais ir istoriška, kryptis kitaip apibūdindavo Bažnyčios esmę. Sunku net apytikriai apibūdinti tuos šimtus bažnyčios definicijų, kurios buvo nustatytos amžių bėgyje... Bažnyčios sąvoka dažnai keitėsi. Mūsų Bažnyčios supratimas yra galbūt artimiausias vyskupo O.Dibeliaus apibūdinimui, kuriam bažnyčios sąvoka yra žmonių sambūris, paremtas tikėjimo ir nustatyto kulto pagrindais bei atitinkamomis bažnytinio gyvenimo formomis. Tų religinių formų vienybė ir tradicija yra palaikomos tuo besirūpinančių bažnytinių vadovybių. Toks Bažnyčios apibūdinimas, aišku, gali būti kritikuojamas ir neišsemia klausimo.

Kalba netaisyta. Kun.P.Dilys, 1954 m.

Spalio 31-moji - Reformacijos minėjimo diena - Bažnyčios atsinaujinimo šventė

Buvo trys Bažnyčios atsinaujinimo - Reformacijos judėjimo - stadijos. Tų trijų stadijų simboliai: anglas Džonas Viklifas, čekas Janas Husas, vokiečių Martynas Liuteris.

Viklifas įskėlė kibirkštį,

Husas uždegė žvakę,

Liuteris įskėlė liepsnojantį fakelą.

Z.Byčinskis "Janas Husas"

Pastaruoju metu Romos katalikų Bažnyčia mėgina reformuoti savo ligšiolinį nusistatymą. Žymiausio mūsų laikų reformatų teologo Karlo Barto žodžiais, Šventoji Dvasia prabilo Romos katalikų Bažnyčioje. Ši Bažnyčia pamažu reformuoja savo nuostatas XV ir XVI amžių religinio judėjimo - Reformacijos - atžvilgiu.

Po 482 metų pagaliau pasibaigė dogmatinis ginčas, sukėlęs XVI amžiuje Reformaciją. Katalikų Bažnyčia pripažino, kad Martynas Liuteris buvo teišus, teigdamas jog kiekvieno iš mūsų išganymas priklauso tik nuo Dievo malonės, o ne nuo gerų darbų.

Liuteronai ir katalikai pasirašė susitaikymo deklaraciją

1999 metų spalio 31 dieną Katalikų ir Evangelikų Liuteronų Bažnyčios pasirašė bendrą deklaraciją, kuria užbaigiamas dogminis ginčas, XVI amžiaus pradžioje sukėlęs Reformaciją.

Pasaulinės Liuteronų Federacijos ir Katalikų Bažnyčios dvasininkai tą dieną koncelebravo bendras mišias Augsburgio Šv. Anos bažnyčioje, kur jie pasirašė Deklaraciją dėl nuteisinimo doktrinos.

Deklaracijoje išdėstomos esminės tiesos dėl vadinamojo nuteisinimo arba galimybės būti išganytam. Liuteronų įsitikinimu, išganymas priklauso tik nuo Dievo malonės, o katalikai tvirtina, kad ir nuo gerų darbų.

Nuteisinimo doktrina buvo Martyno Liuterio Reformacijos kertinis akmuo. M. Liuterio sąjūdis virto religine revoliucija, kuri padalijo Europą, o vėliau žemyne sukėlė Trisdešimties metų karą.

1517 metų spalio 31 dieną, sekmadienį, ant Vitenbergo bažnyčios vartų vokiečių vienuolis augustinas M. Liuteris prikėlė garsiąsias 95 tezes, kuriose sakoma, kad žmonės gali išgelbėti ne tikėjimas ir geri darbai, o vien tikėjimas. M. Liuteris nesutiko su Katalikų Bažnyčios požiūriu, kad žmogų išganyti gali geri darbai, jis taip pat piktinosi indulgencijų pardavinėjimu nuodėmių atleidimo prašantiems žmonėms. 1521 metais Liuteris buvo ekskomunikuotas.

Po tris dešimtmečius trukusių diskusijų, kiek anksčiau šiais metais, buvo suderintas Bendros nuteisinimo doktrinos deklaracijos tekstas. Jame atšaukiami prakeikimai, kuriuos XVI amžiuje liuteronai ir katalikai paskelbė vieni kitiems. Deklaracijoje sakoma, jog dabar abi Bažnyčios gali skelbti „bendrai sutariančios, kad nuteisinimą suteikia Dievo malonė per tikėjimą Jėzumi Kristumi“.

Tačiau dokumentas nesako, kad tarp Bažnyčių neliko ginčų visais nuteisinimo klausimais, čia tik „susitariama dėl esminių nuteisinimo doktrinos tiesų“.

Deklaraciją pasirašė Šv. Sosto tarybos, skatinančios krikščionių vienybę, vadovas kardinolas Edwardas Cassidy ir Pasaulio Liuteronų Federacijos prezidentas vyskupas Christianas Krause. Pasirašymo ceremonijoje dalyvavo 600 aukščiausio rango dvasininkų. Dokumentą pasirašymą kardinolas E. Cassidy laiko „viena svarbiausių datų Bažnyčių istorijoje“.

„Po kelių šimtmečių pirmą kartą mes pasiekėme Bendrą nuomonę. Pasirašydami bendrą nuteisinimo deklaraciją, mes užbaigėme prieš 469 metus atsiradusius nesutarimus dėl Dievo santykio su žmonija ir žmonijos - su Dievu“, - sakė kardinolas.

Deklaracija suartina vieną milijardą narių turinčią /1990 metų duomenimis 700 milijonų - D.G. pastaba/ Katalikų Bažnyčią ir Evangelikų Liuteronų judėjimą, kuriam priklauso 60 mln. žmonių /1990 metų duomenimis 75 milijonus - D.G. pastaba/, daugiausia Vokietijoje, Švedijoje, Danijoje ir Jungtinėse Valstijose.

Reformacijos šventės proga vėl sugrįžtame prie pirmųjų reformatorių, žadinusių Bažnyčią iš viduramžių tamsos. Spausdiname ištrauką iš čekų nacionalinio didvyrio Jano Huso veikalo "Apie bažnyčią" XI skyriaus.

APIE BAŽNYČIĄ

Kadangi daugelis kunigų, liovęsi sekę vyriausiuoju kunigu Jėzumi Kristumi, iškilmingai skelbia, jog valdžia esanti perduota Bažnyčiai, nors iš tikrųjų šito nebuvo, tai dar reikia pasakyti apie tos valdžios pobūdį. Mat iš pasakymo: "Ką jūs surište žemėje, bus surišta ir danguje" ir t.t. (Mt. 16,19) jie savavališkai daro išvadą, jog viskam, ką tik jie darytų, kiekvienas žmogus turi visišškai pritarti. Panašiai iš Kristaus žodžių: "Į Mozės krasę atsisdėjo Rašto aiškintojai ir fariziejai. Todėl visa, ką jie liepia darykite" (Mt. 23,2-3) jie daro išvadą, kad kiekvienas valdinytis turi visur jiems paklusti. Ir šitaip visa, kas tik Kristaus evangelijoje atitinka jų troškimus, nors ir nesiderina su jų mielaširdinga tarnyste, kunigai triukšmingai prisiskiria sau dėl savo garbės. O tai, kas sakoma apie darbą, apie pasaulio atsižadėjimą ir sekimą Jėzaus Kristaus pavyzdžiu, jie atmeta kaip jiems netinkama arba dedasi šito laiką, o iš tikrųjų nesilaiko. Todėl tai, ką Jėzus pasakė Petriui: "Tau duosiu dangaus karalystės raktus; ką tu suriši žemėje" ir t.t. Mt. 16,19), jie mielai pripažįsta dėl savo galios išaukštinimo. Bet to, kad Viešpats pasakė Petriui: "Sek paskui mane" ir "Ganyk mano aveles" (Jn. 21,19;16), jie vengia kaip nuodų ir to, ką Jėzus pasakė mokiniams: "Neįsigykite nei aukso, nei sidabro" (Mt 10,9), vengia kaip kenksmingo dalyko. Panašiai ir tai, ką Kristus pasakė savo pasekėjams: "Imkite Šventąją Dvasią. Kam atleisite nuodėmes, tiems jos bus atleistos, o kam sulaikysite, - sulaikytos" (Jn 20,22-23), jie mielai priima, bet to, kad jis pasakė: "Mokykitės iš manęs, nes aš romus ir nuolankios širdies" (Mt. 11,29), romumo ir nuolankumo, parengiančių vietą Šventajai Dvasiai, jie neišsileidžia į savo širdis. O tai, ką Viešpats pasakė mokiniams: "Kas jūsų klauso, manęs klauso" (Lk10,16), jie supranta kaip paklusnumą jiems. Bet juk Jis pasakė: "Jūs žinote, kad pagonių valdovai pavergia tautas ir didikai joms viešpatauja. Jūsų tarpe neturi taip būti. Jei kas iš jūsų nori būti didesnis, tebūnie jūsų tarnas, ir kas panorės būti pirmas, tebūnie jūsų vergas. *Žmogaus Sūnus irgi atėjo ne kad jam tarnautų, bet pats tarnauti*" (Mt.20, 25-28). Tą labai svarbų pasakymą jie puola ir žodžiais, ir darbais: žodžiais - sakdami, kad jie turi viešpatauti, ir darbais - nenorėdami Viešpaties Jėzaus Kristaus pavyzdžiu tarnauti Bažnyčiai. Ir trumpai apibendrinasi: tuos Švento rašto, o ypač Evangelijos, pasakymus, kurie, kaip jiems atrodo, kalba apie tai, kad jie turi būti turtingi, gyventi prabangoje, šlovėje ir neturi kentėti dėl Kristaus, jie nuolat kartoja, skelbia ir visur platina, o kur tik skamba raginimas sekti Jėzumi Kristumi, būti neturtingiems, romiems, nusizėmusiems, kantriems, skaistiems, darbštiesiems ir nuolankiems, tai jie nutyli arba aiškina savaip, ar atvirai atmeta kaip tai, kas nesusiję su išganymu.

O velnias juos gundo ir taip įrodinėja: Kristus suteikęs tokią valdžią Petriui ir kitiems apaštalams, vadinasi, ir jiems. Iš to jie daro išvadą, kad jiems leidžiama daryti, ką jie panorės, ir kad jie yra palaimintieji tėvai, kurie kartu su Kristumi vykdo Bažnyčios teismą, ir turi būti amžiams vainikuoti. Dėl valdžios, kuria didžiuojasi kunigai, reikia pažymėti. Tad kartais ji suprantama kaip viešpatavimas arba teisėta valdžia, kaip pasakyta laiške romiečiams: "Kiekvienas žmogus tebūna klusnus aukštesnėms valdžioms" (Rom. 13,1). Kartais ji suprantama kaip uzurpuota, neteisėta valdžia, kaip Kristus pasakė savo gundytojams, pasiūstiems vyriausiojo kunigo galia: "Dabar atėjo jūsų valanda, tamsybių siautėjimas" (Luk.22,53). Ir Apreiškime Jonui sakoma, kad slibinas "atidavė valdžią žvėriui, ir šlovino žvėrį, šaukdamis: "Kas galėtų lygintis su žvėrimi, ir kas galėtų kovoti su juo!" (Apr.13,4). Ir toliau: "Jam buvo leista kovoti su šventaisiais ir juos nugalėti. Jam buvo suteikta valdžios visoms gentims, tautoms, kalboms ir giminėms. Jį garbino visi tie žemės gyventojai, kurių vardai nuo pasaulio sutvėrimo neįrašyti į nužudytojo Avinėlio gyvenimo knygą" (Apr. 13,7-8). Kas yra tas žvėris, kurį garbina žmonės, bijodami jo valdžios? Kas skaito, tegu supranta ir *paspriešina šitai uzurpatoriaus valdžiai, ir tegu vergiškai jos nebijo*, nes išganytojas pasakė: "Pasaulyje jūsų laukia priespauda, bet jūs būkite drąsūs: *aš nugalėjau pasaulį!*" (Jn. 16,33). O įveiks slibino ir žvėries valdžią tie, kurie turi lėmimo galią - tai yra ypatinga galia. Apie ją Jonas sako: "Jis davė galią tapti Dievo vaikais" (Jn. 1,12). Šią galią atitinka tobula valdžia, ir tai tokia valdžia, kurią Dievas duoda palaimintajam tėvynėje, kad jis džiaugtųsi Viešpačiu, o jame ir visais Jo kūriniais.

Todėl *tikrieji Kristaus sekėjai*, norintys įgyti tokią valdžią, *turi priešintis kiekvienai uzurpuotai valdžiai*, kuri stengiasi prievarta ar klaida nukreipti juos nuo sekimo Kristumi. *Juk, priešinantis tai valdžiai, priešinamasi ne Dievo tvarkai, bet piktnaudžiavimui valdžia.*

LIETUVOS REFORMATŲ JAUNIMO SUEIGA

Spalio 2-3 d.d. Vilniuje vyko evangelikų reformatų jaunimo sueiga "Dabartinė jaunimo vieta Lietuvos Ev. Reformatų Bažnyčioje; projektų kūrimas".

Sueigos darbe dalyvavo apie 30 jaunimo atstovų iš Kauno, Kėdainių, Biržų, Ukmergės, Papilio, Vilniaus, taip pat draugai iš Ev.Liuteronų Bažnyčios. Parapijos namų salytėje vaišindamiesi arbata, saldumynais artimiau susipažino vieni su kitais, dalijosi prisiminimais su senais mokslo draugais. Renginio dvasiniu vadovu buvo diak. Rimas Mikalauskas (dabar jau kunigas), taip pat tada dar neordinuotas teologas Kęstutis Daugirdas. Vilnietė Rūta papasakojo apie Vilniaus reformatų atsikūrimą, dabartinės bažnyčios istoriją ir po to visi drauge ėjo pasivaikščioti po Vilniaus senamiestį, susipažinti su istorinėmis vietomis, kur stovėjo ankstesnieji Vilniaus bažnyčios statiniai. Po pietų visi susirinko į jaunimo pamaldas, kurias laikė diak. Rimas Mikalauskas. Po jų, parapijos salėje buvo susitikimas su Gedeono brolijos atstovu Arnoldu. Jis papasakojo apie gedeoniečių veiklą pasaulyje ir Lietuvoje leidžiant ir platinant Šventą raštą mokyklose, ligoninėse, kalėjimuose, kareivinėse, viešbučiuose. Gedeonu gali būti tik protestantiškų konfesijų atstovai vyrai ne jaunesni kaip 25 metai ir jų žmonos kaip padėjėjos, daugiausia verslininkai, teisininkai. Po to susitikimo sueigos dalyviai diskutavo apie jaunimo veiklą, projektų kūrimą, aptarė stovyklų rengimą. Vienų nuomone reikia daugiau stovyklų ir įvairesnėse parapijose, tačiau buvo ir norinčių, kad būtų viena didžiulė prestižinė stovykla. Buvo nutarta parengti apie mūsų bažnyčią puslapį Internete. Visi turintys elektroninio pašto kodą užsiregistravo į bendrą konferenciją (jau veikia). Buvo numatyta išleisti jaunimo laikraštuką, aptarti tolesnės veiklos, sueigų, diskusijų, sąskrydžių rengimo planai.

Šeštadienio vakare bažnyčioje koncertavo jungtinis ev. reformatų ir ev. liuteronų jaunimo ansamblis. Po koncerto jaunimas parapijos namuose susibūrė linksmam vakarėliui.

Sekmadienį jaunimas susirinko jau ne taip gausiai. Išlydėjo toliau gyvenančius kai kuriuos svečius. Diskusijos vyko nebe taip karštai ir įtemptai, paprasčiausiai vyko draugiški pokalbiai. Vakare neišvažiavęs jaunimas dalyvavo pamaldose, kurias laikė teologas K.Daugirdas.

Pagal jaunimo pasakojimus užrašė D.Gudliauskienė

Gedeono broliai

Gedeono broliai yra tarptautinė krikščionių bendrija, vienijanti verslo ir mokslo žmones daugiau kaip iš 150 šalių.

Bendrijos tikslas yra tarnauti Dievui, skelbti Jo žodį viso pasaulio žmonėms, kad kiekvienas priimtų Jėzų Kristų savo Gelbėtoju ir Viešpačiu.

Gedeono broliai ir jų padėjėjai - daugelio evangelikų bažnyčių krikščionys - platina Bibliją ar Naująjį Testamentą viešbučiuose, ligoninėse, kalėjimuose, mokyklose, kareivinėse. Platina dalindami veltui, o ne pardavinėdami, tuo jie skiriasi nuo Biblijos draugijos, kuri rūpinasi Biblijos leidimu ir jos pardavimu.

Gedeono brolių organizacija buvo įkurta 1899 metais Amerikoje. Šiais metais jie švenčia 100 metų jubiliejų. Apie jos įkūrimą pasakojama, kad viename viešbutyje susitiko du pirkliai ir nutarė kartu pasimelsti, paskaityti Šv.Raštą. Biblijos tuo metu buvo spausdinamos ant storo gero popieriaus, įrištos sunkiais odiniais viršeliais. Pasimeldus jiems kilo mintis, kad reikėtų aprūpinti visus viešbučius Biblijomis ir tada keliautojams nereikėtų nešiotis su savimi sunkių Biblijų. Taip buvo įkurta verslininkų bendrija, pasivadavusi Gedeono - biblijinio herojaus - vardu. /Gedeono žygiai aprašyti Biblijos Teisėjų knygos 6-7 skyriuose/. Gedeono brolių šūkis: Paklusnumas Dievui ir visiškai pasitikėjimas Juo. Šiuo metu bendrija vienija apie 200 tūkst. narių. Narystė yra fiksuota, tikraisiais nariais gali būti vyrai virš 25 metų, jie nešioja ženklelius, padėjėjais gali būti ir moterys bei jaunuoliai. Jų atstovai yra 102 šalyse. Lietuvoje Gedeono broliai veikia nuo 1992 metų ir turi tik 8 tikruosius narius, todėl jie labai norėtų užmegzti glaudesnius ryšius su reformatais ir liuteronais ir kvietė jaunuolius virš 25 metų prisidėti prie jų veiklos, džiaugėsi, kad Vilniaus reformatų bažnyčia leido savo patalpose sandėliuoti užsienyje atspausdintas Naujųjų Testamentų siuntas. Kol kas pas mus platinami N.Testamentai, nes dar nėra į taisyklingą dabartinę lietuvių kalbą išversto Senojo Testamento. Lietuvoje Dievo žodžiu pirmiausia aprūpinamos mokyklos. Paradoksas, bet JAV draudžiama platinti Šv.Raštą mokyklose, motyvuojant, kad Bažnyčia yra atskirta nuo Valstybės ir bet kokią religinę propagandą mokyklose draudžiama.

Į Gedeono brolių organizaciją priimami ne visų konfesijų vyrai, o tik tų, kurios Bibliją laiko vieninteliu Dievo žodžio šaltiniu. Jų lėšomis Bibliją spausdinama 80 pasaulio kalbų be apokrifinių knygų, kurių jie nepripažįsta.

D.Gudliauskienė

VILTIES PAMALDOS

1999 m. spalio 17-ąją Kėdainiuose buvo laikomos Lietuvos ev. reformatų ordinacijos pamaldos. Į dvasininkų luomą buvo išventinti du jauni teologijos mokslus baigę žmonės: kunigu - Rimas Mikalauskas, diakonu - Kęstutis Daugirdas. Šios ordinacijos pamaldos pasižymėjo iškilmingumu, jose dalyvavo garbingi svečiai iš užsienio: Lenkijos reformatų Bažnyčios vyskupas, Vokietijos krašto superintendentas ir kt. Gausiai susirinko į Kėdainius evangelikai reformatai iš visos Lietuvos, giedojo Vilniaus ev. reformatų choras "Giesmė".

Visa pamaldų eiga aprašyta straipsnyje "Dvigubo džiaugsmo šventė Kėdainiuose".

Jau senokai Lietuvos reformatų bendruomenės padangėje susitvenkė juodi negandos debesys, pranašaudami ilgus nesantaikos ir nesutarimų metus, keldami grėsmę pačios mūsų Bažnyčios egzistavimui. Apie tai daug kalbėta, daug rašyta. Deja, kelių iš susidariusios situacijos iki šiol taip ir nerasta. Pasiguosti galima tik tuo, kad laikas dirba mūsų naudai. Taip reiktų vertinti ir spalio 17-ąją įvykusių ordinacijos pamaldų reikšmę. Tas faktas, kad dvasininkais buvo ordinuoti du jauni teologiniai išsilavinimą turintys žmonės, teikia tikintiesiems daug vilčių. Dar šiek tiek kantrybės ir ateis laikas, kai viskas susitvarkys. Svarbu, kad neteisiesiems nepavyktų sukiršinti šių jaunų žmonių, pasėti tarp jų nesantaikos sėklų. Mes gi, tikintieji, iš visos širdies tiek Kęstučiui Daugirdui, tiek Rimui Mikalauskui linkime visokeriopos sėkmės skelbiant Dievo žodį, stiprinant Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčią.

Vilniaus reformatas Saulius Plepys

Dvigubo džiaugsmo šventė Kėdainiuose

Niekas teneniekina tavo jaunystės. Tik tai pats būk tikintiesiems pavyzdys /Tim.4,12/

Spalio 17-oji Lietuvos reformatams buvo nepaprastai džiugi diena. Iš visų Lietuvos reformatų parapijų suvažiavo žmonės į kunigaikščių Radvilų statytą Kėdainių reformatų bažnyčią. Sukvietė juos neeilinis įvykis - net du jaunuoliai baigę mokslus užsieniuose buvo išventinti į kunigų luomą. Rimas Mikalauskas pernai toje pat bažnyčioje ordinuotas diakonu tadien buvo šventinamas kunigu, o Kęstutis Daugirdas, diplomuotas teologas, - diakonu. Todėl didžiausios "delegacijos" atvyko iš Biržų ir Vilniaus, nes vilniečiai į mokslus buvo pasiuntę aktyvų parapijietį, choristą Rimą Mikalauską, o biržiečiai dideles viltis sieja su teologu Kęstučiu Daugirdu. Daugelis vyresnio amžiaus biržiečių gerai prisimena jo senelį - kunigo idealą - Aleksandrą Balčiauską, daug metų atidavusį Biržų parapijai ir ypač jaunimo ugdymui, Radvilos draugijos įkūrėją. Senelio įvaizdis vis dar gyvas biržiečių atmintyje, tad Kęstučio Daugirdo pamokslą daug kas lygino su senelio įtaigiais pamokslais.

Į Kėdainius suvažiavo ir daugybė svečių iš užsienio: šalia tituluotų kunigų, senjorų, atvyko didžiulė delegacija iš Varšuvos. Jos sudėtyje matėme garbaus amžiaus buvusius Vilniaus reformatų bažnyčios parapijietes, kurios dar neblogai prisimena lietuvių kalbą ir viską, kas susiję su jų jaunystės miestu, buvusiais draugais- parapijiečiais. Sunkiai pravažiavę per pasienio postus atvyko Olandijos Bredos Šv.Luko reformuotos bažnyčios atstovai, atvežę kun. Rimui ir jo parapijiečiams tulpių svogūnus, kad išsipildytų jo kažkada Olandijoje išsirta svajonė - prie savo bažnyčios matyti žydinčias nuostabiąsias olandiškas tulpes. Pasveikinti jaunųjų kunigų iš Texas'o atvyko jų dvasinis globėjas Jonas Gylys, atvežęs nuoširdžiausius sveikinimus nuo lietuvių išeivijos reformatų Bažnyčios, ir dar daug daug garbingų ir įtakingų žmonių iš užsienio ir Lietuvos.

Iškilmingas ordinacijos pamaldas pradėjo Vilniaus ev. reformatų choras "Giesmė", vadovaujamas choro vadovės ir dirigentės Tamaros Blažienės bei chormeisterės Janinos Pamarnackienės, pagiedojęs keletą lietuvių kompozitorių giesmių. Chorui giedant Haidno "Būk pagarbintas" į bažnyčią suėjo 11 kunigų, iš jų net 9 atvykę iš užsienio: iš Vokietijos, kur mokėsi dipl.teol.K.Daugirdas, ir Lenkijos - diak.R.Mikalausko studijų šalies. Kunigų titulus sunku net išvardinti; mažai kas iš Lietuvos reformatų girdeję pavadinimus: senjoras, superintendentas, krašto superintendentas.

Pamaldų liturgiją pradėjo vyriausiasis Lietuvos reformatų kunigas senjoras Petras Čepas. Po to diak.R.Mikalauskas perskaitė informaciją apie pamaldų tvarką ir Atgailos maldą, dipl. teolog. K.Daugirdas - CREDO. Bendra giesmė su prasmingais žodžiais paruošė svarbiausiam pamaldų aktui - ordinacijai.

Prieš ordinacijos aktą Sinodo kolegijos prezidentas Rimantas Jankūnas perskaitė Kolegijos nutarimą dėl diakono Rimo Mikalausko ir dipl. teol.Kęstučio Daugirdo pasirengimo priimti kunigo bei diakono šventimus, nes abu jaunuoliai be aukštojo mokslo egzaminų turėjo išlaikyti ir nė kiek nelengvesni, o gal ir sunkesni kokiokviumą Kolegijos paskirtoje Teologinėje komisijoje, kur sudėtingus klausimus spendė Protestantų Aljanso /o ne Reformuotų Bažnyčių Aljanso, kuriam priklauso Lietuvos Reformuotų Bažnyčia/ gen.sekretorius iš Anglijos dr.Stephen Scott-Pearson.

Kunigo - ministro ordinacijos aktą perskaitė senj.kun.P.Čepas, klausimus ordinuojamajam Rimui Mikalauskui lietuvių kalba pateikė Lenkijos reformatų bažnyčios vyskupas kun.Z.Tranda. Į juos Rimas atsakė garsiai ir aiškiai, pasižadėdamas su Dievo pagalba viską stropiai pildyti, būti klusniu Viešpaties vardan, neardyti santarvės, kurios moko Sandomiro Konfesija ir Generalinių Sinodų sutarimai, gyventi dorai, dievobaimingai, nuolat tobulintis skaitant Dievo Žodį. Po to ordinuojamasis diak. R.Mikalauskas perskaitė jam įteiktą senjoro priesaiką. Po priesaikos ir vyskupo kun. Z.Trandos pasakytų maldos žodžių rankų uždėjimu diak.Rimas Mikalauskas buvo palaimintas kunigu. Kiti išskilmėse dalyvavę kunigai taip pat palaimino savo brolių ir tyliai grojant vargonėliais /vargonavo. Kėdainių parapijos vargonininkė Audronė Risakovienė/ jam buvo uždėta kunigo kaklajuostė. Po viso to kunigas Rimas Mikalauskas pasakė savo pirmąjį kunigo pamokslą, apmąstymui paimdamas žodžius iš 1 laiško korintiečiams 4,7: "Bet mes turime turtą moliniuose induose.."

Po pamokslo surinkimas giedojo giesmę prasmingais žodžiais: "O Jėzau malonus, patsai aprūpink mus: Bažnyčiai duok gerų, uolių, tvirtų vadų, teisybei skelbt dorų, širdingų kunigų. Vadovams, kunigams, kuratoriams, seniūnams ir nariams bažnyčios mūsų visiems Tu, Viešpatie dosnus, teik dvasios ir jėgų ir sergėk mus visus nuo nuodėmės darbų."/175 giesmė, Evangelikų giesmynas,1942/ ir dvasiškai pasiruošė dipl. teologo Kęstučio Daugirdo ordinacijos diakonu aktui. Senj. kun.P.Čepas perskaitė "Diakonų ordinavimo tvarką" iš Didžiosios Agendos. Ordinavimo aktą atliko Vokietijos reformatų bažnyčios Landsuperintendentas kun. G.Noltensmeier'is. Į jo klausimus teol.K.Daugirdas atsakė, kad su Dievo pagalba pažada mokytis tik tą mokslą, kuris surašytas Šventojoje Biblijoje, kad noriai ir gera valia pasiduoda Dievo Bažnyčios valdžiai ir disciplinai, pažada pamaldžiai, dievobaimingai, blaiviai ir kukliai gyventi ir tarnystę pildyti. Po to teol. K.Daugirdas perskaitė senjoro paduotą OBLIGATIO (Priesaiką). Po maldos Landsuperint. kun.G.Noltensmeier'is rankų uždėjimu palaimino ordinuojamąjį Kęstutį Daugirdą diakonu, jis buvo aprengtas talaru (kunigo rūbu). Naujai ordinuotas diakonas po visų senjorų, kunigų pasveikinimų rankos paspaudimu, pasakė savo pirmąjį diakono pamokslą, pagrindu paimdamas žodžius iš Jėzajo 40 skyriaus "Žolė padžiūsta, gėlė nuvyta, bet Dievo žodis lieka per amžius". Po to naujai ordinuotus kunigą Rimą Mikalauską ir diakoną Kęstutį Daugirdą pasveikino oficialūs Bažnyčių atstovai. Kiti sveikintojai buvo paprašyti tai padaryti vėliau, per pietus Laisvalaikio centro salėje. Išimtimi buvo tik svečiai iš užsienio, skubėję išskristi namo. Ilgiausią ir išsamiausią kalbą - sveikinimą ir diak.Kęstučio Daugirdo mokslo apžvalgą pasakė kunigas iš Vokietijos Šmidt'as.

Iškilmingų pamaldų pabaigoje kun.A.Kvedaravičius sukalbėjo Padėkos maldą ir išvyko kartu su skubančiais Vokietijos Bažnyčios atstovais.

Po choro sugiedotos giesmės senj. kun. P.Čepas palaimino surinkimą Aaronso palaiminimu. Iškilmingos ordinacijos pamaldos baigėsi palinkėjimu "mylėti viens kitą, neužmiršti pavargėlių ir moliūdusių, o meilės ir paguodos Dievas bus su mumis dabar ir amžinai..." ir choro "Giesmė" sugiedota Regerio giesmė "Tavo yra karalystė".

D.Gudliauskienė

Giedojimo ir vargonavimo seminaras vėl Klaipėdoje

Nebe pirmus metus gyvuojanti LEBMS (Lietuvos Evangeliškos Bažnytinės Muzikos Sandrauga), kurios centras yra Klaipėdoje, aktyviai plečia savo veiklą. Tai ir kasmetinės Giesmių šventės suaugusiems, Giesmių giesmelė vaikams, giesmynų leidyba, o labiausiai visų laukiamas būna dviejų savaitių giedojimo ir vargonavimo seminaras, kuris ir vyksta Klaipėdoje. Į šiemetinį seminarą, kuris vyko rugpjūčio 9-22 dienomis, suvažiavo jaunimas iš įvairių Lietuvos evangeliškų parapijų: Šilutės, Tauragės, Mažeikių, Radviliškio, Vilniaus, Kauno, Klaipėdos ir net iš Karaliaučiaus (Rusija), norintys tobulinti savo giedojimo bei vargonavimo įgūdžius, susipažinti su kitų bendruomenių atstovais, išmokti naujų giesmių bei įsijungti į LEBMS veiklą.

Šių metų seminaro tema: 2000 -siais krikščionybės metus pasitinkant. Seminaro chorui vadovavo didelė entuziastė, puiki chorvedė bei dirigentė Tamara Blažienė, su vargonininkais dirbo patyrusi pedagogė, pianistė Virginija Balčiauskaitė Daugirdienė. Chorių tarpe buvo ir keletas parapijų chorių vadovų - Rytis Baranauskas, Klaipėdos baptistų bažnyčios choro vadovas, Laura Matuzaitė, Klaipėdos vokiečių draugijos choro vadovė, bei būsimieji chorvedžiai studentai: - Renata Moraitė, Mindaugas Grabauskas ir kt.

Choras repetavo dvi savaites po penktą valandą per dieną. Vargonininkams teko dar didesnis krūvis, nes jie repetuodavo ir kaip choristai, ir dar po dviejų savaitių darbo parengė vargonų muzikos mini koncertą. Vargonavo ir pirmuosius žingsnelius žengiantys, ir labiau patyrę jaunuoliai iš Tauragės: Tomas Einikis, Eva Kalvanaitė ir kt. Seminaro kulminacija tapo trys koncertai visuomenei Juodkrantės, Nidos ir Kretingos liuteronų bažnyčiose. Visų koncertų pradžioje skambėjo A.Marcello Koncertas fleitai d-moll, kurį grojo seminaro dalyvis S.Šimkaus konservatorijos studentas fleitininkas Jonas Kalvanas akompanuojant vargonais dėstytojai Virginijai Daugirdienei. Per koncertus skambėjo lietuvių liaudies giesmės harmonizuotos M.Genio, V.Voskos, V.K.Banaičio, diriguojant seminaro dalyviams Laurai Matuzaitėi, Ryčiui Baranauskui, Renatai Moraitėi, Algirdui Vaitiekūnui, Mindaugui Grabauskui, Nadieždai Kiseliūvai. Buvo pagiedotos J.G.Rheinberger'io Dextera Domini, R.Thompson'o Alleluia, J.Haydn'o Erhor mich Herr, o svarbiausiu akcentu tapo pirmą kartą Lietuvoje atlikta Gustavo Gunsenheimer'io kantata "Saulės giesmė" su originaliais atskirų dalių pavadinimais: Sesė saulė, Brolis mėnulis, Brolis vanduo, Sesė ugnis ir t.t. Šį sudėtingą kūrinį dirigavo seminaro vadovė dirigentė Tamara Blažienė, akompanavo Virginija Daugirdienė, solo partijas atliko Nijolė Gentvilienė ir Vytautas Bytautas.

Po dviejų savaitių įtempto darbo šios vasaros seminaras baigėsi šventine vakariene ir linksma vakarone, palikęs kiekvieno dalyvio sieloje dieviškos palaimos įspūdžius.

Seminaro dalyvė Vilniaus reformatų choro Giesmės chormeisterė Janina Pamarnackienė

Renginiai lietuvių kompozitoriui Valteriui Kristupui Banaičiui /191809 26 - 1999 09 09/ atminti

Spalio 27 d. Vilniaus ev. reformatų bažnyčioje buvo surengtas koncertas - pasakojimas, skirtas neseniai mirusiam lietuvių kompozitoriui, žurnalistui, visuomenės veikėjui Valteriui Kristupui Banaičiui atminti. Apie įvairiapusę V.K.Banaičio, didžiąją gyvenimo dalį praleidusio "tremtyje" Vokietijoje, kalbėjo muzikologas Vaclovas Juodpusis, kompozitoriaus harmonizuotas lietuvių liaudies giesmes giedojo Vilniaus ev. reformatų choras "Giesmė", vadovaujamas choro vadovės ir dirigentės Tamaros Blažienės, chormeisterės Janinos Pamarnackienės, solo partijas atliko solistė Nijolė Gentvilienė ir choristai Sigitas Kudarauskas, Adomas Jodinskas bei Janina Pamarnackienė.

Apie lietuvių išeivijos kompozitorių V.K.Banaitį jau šiek tiek rašėme ankstesniame šio laikraščio numeryje. Labai įdomiai kai kuriuos jo biografijos momentus nušvietė "Lietuvos žinios" straipsnyje "Bitėnų žemė priglaudė dar vieną lietuvininką". Ten rašoma, kad nuo pat jaunystės Valteris buvo Lietuvos patriotas, už lietuviybės skleidimą buvo pašalintas iš Tilžės vargonininkų mokyklos, ištremtas iš Vokietijos gyveno ir mokėsi Kaune. 1937 m. V.K.Banaitis gavo Lietuvos piliečio pasą ir tuo labai didžiavosi. 1941 m. dirbo Kauno Radiofone. Vokiečių okupacijos metu už žydų palaikymą ir rėmimą buvo suimtas ir išvežtas į Vokietiją priverstinių darbų. Grįžęs dirbo Vilniaus Operos teatre akompaniatoriumi. Raudonajai Armijai okupuojant Lietuvą, pasitraukė į

Vakarus. Karo pabėgėlių stovykloje Hafkrugėje V.K.Banaitis vadovavo lietuvių kolonijos chorui, ansambluiui "Tėvynės garsas". Jis pats harmonizavo lietuvių liaudies dainas ir giesmes. Žymiausias jo kūrinys - kantata "Lietuva, Lietuva, tu kaip saulė gyva".

V.K.Banaitis mirė 1999 m. rugsėjo 9 d. Vokietijoje. Jo palaikus į Mažąją Lietuvą atvežė sesuo Eva Banaitis Koch su dukra. Urna su velionio kompozitoriaus palaikas buvo trumpam pašarvota Vilniaus liuteronų bažnyčioje, o sekančią dieną - Tauragės Martyno Mažvydo liuteronų bažnyčioje. Pamaldas laikė ev. liuteronų vyskupas Jonas Kalvanas, giedojo vietinės bažnyčios choras, vadovaujamas Tatjanos Kalvanienės ir Vilniaus ev. reformatų choras "Giesmė", vadovaujamas Tamaros Blažienės.

Palaidojo Valterį Kristupą Banaitį Bitėnų liuteronų kapinaitėse netoli Rambyno kalno. Atsisveikinant kalbėjo istorikas, "Mažosios Lietuvos enciklopedijos" redaktorius habl.dr. Algirdas Matulevičius, Vydūno draugijos pirmininkas dr. Vaclovas Bagdonavičius, Mažosios Lietuvos reikalų tarybos pirmininkas Vytautas Šilas, Klaipėdos muzikų vardu chorvedys prof. Robertas Varnas. Laidotuvių apeigoms vadovavo Lietuvos ev. liuteronų vyskupas Jonas Kalvanas. Tose pačiose Bitėnų kapinaitėse ilsisi ir kiti "mažlietuviai", dideli lietuviybės puoselėtojai: Vydūnas, spaustuvininkas Martynas Jankus su šeima ir kt.

Nuo aukšto Nemuno skardžio matosi Tilžė, Paskalviai, kur gimė ir jaunystę praleido kompozitorius, žurnalistas, visuomenės veikėjas, lietuviybės puoselėtojas Valteris Kristupas Banaitis.

D.Gudliauskienė

1999 m. spalio mėn. 10 d. Sinodo Kolegija /prez. P.Zablockas/ priėmė KREIPIMASĮ į Pasaulio Reformuotų Bažnyčių Alianso vadovybę, į Lietuvos evangelikų reformatų parapijas bei kitus Bažnyčios atstovus:

Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčia išgyvena sunkių išbandymų laikotarpį; jos ateitis pavojuje. Šiomis sąlygomis siūlome:

rengtis nevienašališkai ir teisingai sušaukti santarvei atkurti vieningą Bažnyčios Sinodą;

tuo tikslu kylančius organizacinius ir procedūrinius klausimus aptarti ir suderinti bendrame trišaliame susitikime, dalyvaujant abiejų pusių atstovams ir tarpininkaujant kunigams - užsienio svečiams.

Prašome gerbiamųjų svečių padėti, kad toks susitikimas realiai būtų surengtas.

Pasistenkime, kad mūsų Bažnyčioje visi galėtų justti Šventosios Dvasios buvimą, susitaikymą ir ramybę.

Šis Kreipimasis buvo įteiktas svečiams kunigams suvažiavusiems į Lietuvą į kunigų ordinacijos pamaldas Kėdainiuose.

Duona ir kūnas

Balsas iš 16 amžiaus - vyskupas John Jewell

Sakramentinė /Šv.Vakarienes/ duona yra duona; tai nėra Kristaus kūnas: Kristaus kūnas yra kūniškas; ne duona. Duona yra žemiška; kūnas yra dangiškas. Duona yra ant stalo; kūnas yra aukštybėse. Duona dedame į burną; kūnas yra širdyje. Duona patiprina išorinį žmogų; kūnas patiprina žmogaus vidų. Duona maitina kūną; kūnas maitina sielą. Duona pavirs į nieką; kūnas yra nemirtingas ir jis nežus. Duona yra niekinga; Kristaus kūnas - šlovingas. Štai toks yra skirtumas tarp duonos, kuri yra kūno sakramentas, ir Kristaus kūno kaip tokio. Sakramentą /Šv.Vakariene/ gali valgyti nuodėmingieji kaip ir tikintieji; bet tik tikintieji bus ragavę kūną. Vartodami sakramentą stojame prieš Dievo teismą; kūnas valgomas tik savo išganymui. Be sakramento mes galime būti išgelbėti; be Kristaus kūno mes neturime išganyimo - mes negalime būti išgelbėti.

Iš "The Protestant review" /Australijos Presbiterionų Reformuotos Bažnyčios žurnalas/ April - May 1999 išvertė Inga Cuprevaitė

RADVILOS - REFORMATAI

tesinys iš šių metų 6-to /8/ numerio

Mikalojus VII Radvila (1546 - 1589)

Mikalojaus V Radvilos Rudojo sūnus. Kartu su tėvu labai anksti pradėjo dalyvauti karo žygiuose ir greit pasižymėjo. Buvo karaliaus Stepono Batoro favoritas, aršus reformatas ir jų globėjas. Buvo vedęs du kartus: su pirmąja žmona turėjo dukterį Kotryną, su antrąja - Sofiją ir sūnų Jurgį IV Radvilą - irgi aršų reformatų gynėją.

Jurgis IV Radvila (1578 - 1613)

Gimė 1578 m. gruodžio 14 d., Mikalojaus VII sūnus, Mikalojaus V Radvilos Rudojo anūkas. 1599 metais dalyvavo disidentų ir disunitų suvažiavime, apgynė Vilniaus reformatus nuo jėzuitų mokinių puolimo. Dalyvavo dėdės Kristupo I Radvilos Perkūno vadovaujamos kariuomenės žygiuose. Mirė Žiežmariuose, palaidotas savo dvare Dokudove. Vaikų neturėjo, su juo baigiasi viena iš Radvilų - reformatų atšakų.

Kristupas I Mikalojus Radvila Perkūnas (1547 - 1603)

Mikalojaus V Radvilos Rudojo sūnus, daug nuveikęs Lietuvos ir reformatų labui. Nuo 1586 m. buvo pirmasis Lietuvos senatorius, karaliui mirus tarpuvaldžio metu vadovavo tuometinei vyriausybei. Visą savo įtaką karaliui naudojo disidentų laisvėms užtikrinti, pasižymėjo karo žygiuose ir dėl smarkaus būdo buvo pramintas Perkūnu.

Buvo vedęs keturis kartus. Pirmoji žmona Kotryna Sobkova nepaliko vaikų, su antrąja Kotryna Ostrogiške turėjo sūnų Jonušą VI Radvilą, trečioji Kotryna Tenčinska buvo uoli katalikė stengėsi atversti vyrą į "tikrąjį tikėjimą", abi palaidotos Vilniaus Katedroje, trečioji pagimdė sūnų Kristupą II-ąjį ir dukterį Elžbietą, kuri buvo išteklėjusi už konvertito Leono Sapiegos (abu palaidoti Vilniaus Šv. Mykolo katalikų bažnyčios rūsyje), ketviroji Kristupo I Perkūno žmona buvo antrosios Sofijos Ostrogiškės sesuo, mirė bevaikė.

Kristupas I Mikalojus Radvila Perkūnas mirė 1603 m. lapkričio 20 d. Lososnoje, pervežtas į Selcus. Kadangi testamente prašė palaidoti Biržų pilies bažnyčios rūsyje, todėl 1604 m. pavasarį buvo vežamas laidoti į Biržus, bet dėl pabjursių kelių, sūnūs 1604 m. balandžio 8 d. tėvą iškilmingai palaidojo Vyžuonų reformatų bažnyčios rūsyje. 1664 m. Vyžuonų bažnyčią atėmė katalikai ir ten palaidotų Radvilų palaikai buvo perkelti į Kėdainių reformatų bažnyčios rūšį.

Kristupas I Mikalojus Radvila Perkūnas fundavo Kopysės reformatų bažnyčios statybą, pastatė Biržų pilį.

Kristupas II Radvila (1585 - 1640)

Mikalojaus V Radvilos Rudojo anūkas, Perkūno Radvilos sūnus. Kaip ir visi Radvilos, buvo karingas, daug laiko praleido karo žygiuose, bet prie brolio Jonušo VI organizuoto maišto (rokošo) neprisidėjo, nesikišo į karus su švedais, net padėjo karaliui Zigmantui III, nors tas jo ir neapkentė. 1625 m. karo su švedais metu atsiėmė Neretos ir Čedasų pilis. Daug padėjo reformatams, jo pastangų dėka pasiekta lengvatų disidentams. Padėjo Vladislavui IV tapti karaliumi ir išreikalavo iš jo garantiją, kad išlaikys protestantų teises ir tikybos laisvę. Nors buvo Vladislavo IV mėgiamas, bet vis tiek jo laikais buvo gautas nurodymas nusigriauti Vilniaus reformatų bažnyčią ir išsikelti už miesto sienos į buvusias reformatų kapines. Po šio įvykio išvyko į Svėdasus ir 1640 m. rugsėjo 19 d. mirė. Sekančiais metais sūnus LDK pakamorė kung. Jonušas XI Radvila jam surengė prabangias laidotuves Biržuose. Vėlesniuose istoriniuose šaltiniuose rašoma, kad Kristupas II Radvila palaidotas Kėdainiuose šalia savo brolio Jonušo VI Radvilos (kitos motinos - antrosios Radvilos Perkūno žmonos) ir sūnaus Jonušo XI Radvilos. Turėjo vieną žmoną Oną Kiškaitę. Iš uošvio Kiškos gavęs pasogos pusę Kėdainių, pastatė ten didžiulę miesto bažnyčią, taip vadinamą "Kalvinką", taip pat pastatė bažnyčią Vengrove, įsteigė reformatų aukštesniąsias mokyklas Kėdainiuose ir Slucke, tvirtai laikėsi Reformacijos idėjų, rėmė ištekliais ir jėga.

Jonušas XI Radvila (1612 - 1655)

Gimė 1612 m. gruodžio 2 d. Papilyje, tėvo Kristupo II Radvilos dvare, buvo Mikalojaus V Radvilos Rudojo proanūkis. Jonušas XI mokėsi Kėdainių, Slucko kolegijose, kaip ir tėvas sutarė su karaliumi Vladislavu IV, buvo jo mėgiamas, naudojosi jo prielankumu, bet tai negelbėjo kovose su jėzuitais bei Vilniaus vyskupais. 1697 m. teko bylinėtis dėl Svėdasuose nugriautų pakelės kryžių. Jonušas XI Radvila buvo uolus Lietuvos reformatų globėjas: dalyvavo beveik visuose "Unitas Lithuaniae" Sinoduose, buvo jų direktoriumi, jo laikais 1636 m. buvo įvestas kuratorių urėdas, 1637 m. sudaryta ir atspausdinta "Didžioji Agenda" ir įvesta visoms Lietuvos DK reformatų bažnyčioms privaloma vienoda tvarka, išlikusi iki mūsų dienų. Deja, lenkų

kalba. Tarpukario Lietuvos laikais buvo ruošiamasi ją išversti į lietuvių kalbą, kad būtų prieinama visoms Lietuvos ev. reformatų parapijoms, bet II pasaulinis karas sutrukdė. Išeivijos lietuviai taip pat nesugebėjo jos išsiversti.

Jonušas XI Radvila rūpinosi Kėdainių reformatų gimnazijos plėtimu, naujų rūmų statyba. Jam daug teko kovoti su Bogdano Chmelnickio kazokais, kurie buvo pasipiktinę jiems primesta unija su Romos bažnyčia. 1655 m. Lietuvą iš rytų pusės užpuolė ir didelę jos dalį pavergė Maskvos caras Aleksiejus, net užėmė Minską /tada priklausiusį LDK/. Tuo pat metu, kazokai grasino ir iš pietų, o iš šiaurės užpuolė švedai ir, užėmę dalį Didžiosios Lenkijos, artėjo prie Lietuvos sienų. Jonušas XI Radvila turėjo tik apie 5000 kariūnų, todėl sutiko su švedų pasiūlymu priimti protekciją. Tam pritarė net kai kurie didžiūnai katalikai. 1655 m. rugpjūčio 18 d. Kėdainiuose buvo pasirašyta sutartis su švedais, nukreipta prieš rusus, sukėlusį prieštarą amžininkų ir dabarties istorikų vertinimus. Drauge su Jonušu XI Radvila sutartį pasirašė 1134 bajorai. Šios sutarties kopiją švenčiant 340-ąsias sutarties pasirašymo metines Kėdainiams padovanojo Šiaurės šalių meno centro Helsinkyje direktorius Andusas Kreugeris. Po pralaimėjimo Jonušas XI Radvila pasitraukė į Tikociną ir ten 1655 m. gruodžio 31 d. mirė. Aprimus įvykiams 1656 m. gruodžio 30 d. palaidotas Kėdainiuose.

Jonušas XI Radvila daug padarė reformatams: baigė statyti tėvo pradėtą Kėdainių reformatų bažnyčią, atidarė jiems kolegiją Zabludove bei aprūpino ją biblioteka. Jis buvo paskutinis Lietuvos senatorius nekatalikas. Mirus Jonuši XI Radvilai reformatai neteko galingo gynėjo ir turėjo ieškoti pagalbos pas Prūsijos hercogą.

Pirmoji Jonušo XI Radvilos žmona Kotryna Potocka palaidota Vilniaus Romos katalikų Katedroje. Jų vienintelė duktė, milžiniškų Radvilų giminės turtą paveldėtoja Marija Ona maža neteko abiejų savo tėvų ir buvo palikta globoti pusbroliui Boguslavui Radvilai, kuris paskui pats ją ir vedė.

Antroji žmona - Elena Marija kilimo iš Moldovos buvo stačiatikė ir palaidota Slucko Spaso cerkvėje.

Jonušas VI Radvila Rokošininkas (1579 - 1620)

Gimė 1579 m. liepos 2 d., buvo Radvilos Perkūno sūnus, Mikalojaus V Radvilos Rudojo anūkas. Mokėsi Vokietijoje, lankėsi Prancūzijoje, Austrijoje. Buvo labai karingas, nesutarė su karaliumi jėzuitu Zigmantu III, buvo vienas iš pagrindinių maišto prieš karalių organizatorių, todėl pramintas Rokošininku (rokoš - lenkiškai maištas), ilgiausiai nepasidavė. Nuo 1613 m. gyveno Prūsijoje, hercogo globoje. 1620 m. gruodžio 3 d. tarnas jėzuitas apžiūrint statomą reformatų bažnyčią Carlina netoli Gdansko nužudė Jonušą, perskeldamas kardu galvą. Vėlionis buvo pervežtas į Vilnių ir 1621 m. vasario 16 d. palaidotas Dubingių reformatų bažnyčios rūsyje. Šventoriuje buvo pastatytas paminklas jam ir kitiems ten palaidotiems Radviloms. Vėlesni istoriniai šaltiniai mini, kad jo palaikai ilsisi sidabriname karste Kėdainių bažnyčios rūsyje.

Jonušas VI Radvila Rokošininkas įsteigė Slucke reformatams gimnaziją, pastatė Dubingiuose reformatų bažnyčią. Buvo vedęs du kartus: pirmoji žmona Sofija Olekaitė stačiatikė, palaidota Slucke Spaso cerkvėje, vaikų neturėjo, antroji - Elžbieta Sofija iš Branderburgo pagimdė jam vienintelį sūnų Boguslavą, paskutinį Radvilą reformatą.

Boguslavas I Radvila (1620 - 1669)

Gimė 1620 m. gegužės 3 d., tėvas Jonušas VI Radvila Rokošininkas jį paliko vos gimusį. Motina Elžbieta Sofija Branderburgo elektoriaus duktė atidavė mažąjį Boguslavą globoti dėdei Kristupui II Radvilai, todėl gyveno ir mokėsi Kėdainių reformatų gimnazijoje, draugavo su šiek tiek vyresniu pusbroliu Jonušu XI. Vėliau Boguslavas tarnavo Olandijos kariuomenėje savanoriu ir kovojo svetur, daug laiko praleido keliaudamas po Europos dvarus. Kariavo švedų pusėje, kariniuose žygiuose padėjo pusbroliui Jonušiui XI (Kristupo II sūnui), išgelbėjo Švedijos karaliaus Karolio Gustavo gyvybę.

Mirė Boguslavas I Radvila 1669 m. gruodžio 31 d. pakeliui į Karaliaučių karietoje nuo širdies smūgio, palaidotas 1670 m. gegužės 4 d. Karaliaučiuje.

Boguslavo žmona Marija Ona - pusbrolio Jonušo XI dukra, kuri buvo palikta jo globai - mirė praėjus mėnesiui po dukters Liudvikos Karolinos gimimo, palaidota Karaliaučiuje elektoriaus kape. Su Boguslavo I Radvilos mirtimi baigėsi Radvilų - reformatų šaka. Lietuvos reformatus dar kurį laiką globojo Liudvika Karolina Radvilaitė, kuri buvo ištekejusi už Branderburgo korfiusto ir daugiausia gyveno Prūsijoje, bet ir ji jauna mirė.

Pagal E.Kotlubajaus "Radvilos", "Biržų kalendoris" 1992 m., "Mūsų sparnai" Nr.65, P.Jakubėno "Jonušas Radvila", Dariaus Mikėlio straipsnį "Kristupas Radvila Perkūnas" 1994.12.31d. "Biržiečių žodis" parengė Dalija Gudliauskienė

**Š. m. spalio 21 d. iškeliavo amžinybėn Vilniaus reformatų parapijos
tarybos pirmininko pavaduotojas STASYS PEIKŠTENIS**

Stasys Peikštenis jau sunkiai bevaldydamas ranką ir mintis parašė giminėms, draugams, pažįstamiems atsisveikinimo laišką "Balsas iš anapus", kuris buvo perskaitytas per gedulingus pietus. Šeima maloniai sutiko leisti išspausdinti šį laišką mūsų laikraštelyje, kad visi Jį pažinojusieji perskaitytų.

Balsas iš anapus

Mieli Giminės, draugai, pažįstami, visi čia atėjusieji

Gana keista forma atsisveikinu.

Gyvenau, rodos, nepažeisdamas moralės normų. Jeigu tai įvyko, netyčia. Todėl labai atsiprašau visų.

Rodos ir manęs niekas neskriaudė. Jei tai įvyko, tai tik dėl skirtingų vertinimo kriterijų, ir už kuriuos atleidžiu.

Turėjau labai gerą šeimą ir žmoną, kuri paskutinėm dienom taip palengvino gyvenimą, kaip gali palengvinti tik šventieji.

Už tai labai didelis Ačiū.

Ateina riba, kai sustoja laikas. Man jis sustojo

Linkiu Jums ko geriausio likusio gyvenimo, nes jis yra gražus ir vertas gyventi.

Dar kartą atsisveikindamas linkiu ko geriausios sėkmės.

Ačiū visiems atėjusiems

Sudie Sudie Sudie

Su didžiausiais palinkėjimais

Stasys Peikštenis

Einu. Aš Tavo kelią šviesų suradau

*Einu. Aš Tavo kelią šviesų vis matau.
Čia tėviškės arimai man alsuoja meile,
Ir žodį dangišką, Tau Viešpatie, skaitau,
Ieškodamas versmės brendu per rasą gailią.*

*Menu, kaip topoliai siūbavo
Ir puošės obelis balta skara,
Berželis ošė dainą savo
Taip tyliai, tyliai vakare.*

*Einu ieškot gelmių Tavųjų paslapties
Ir širdimi uždegti prieblandoje šviesą,
Suklupęs ir pakilęs Tau vėl ranką tiest,
Sutikt Tave kely, kaip didžią žemėj Tiesą,
Žinau, pavasariai sugrįžta,
Pavargę po šaltos žiemos,
Tiktai širdis nebesiryzta
Nurimus grįžti atgalios.*

STANISLOVAS PEIKŠTENIS

1929 07 12 - 1999 10 21

Po ilgos ir sunkios ligos iškeliavo į amžinybę vienas iš aktyviausių Vilniaus evangelikų reformatų parapijos narių, jos tarybos pirmininko pavaduotojas Stanislovas Peikštenis.

Velionis gimė netoli Biržų esančiame Valuntiškių kaime, darbščių ir gražiai besitvarkančių ūkininkų reformatų šeimoje. Čia praleido savo vaikystę kartu su dviem sesutėmis ir dviem broliais.

Baigęs Biržų gimnaziją, Stanislovas įstojo mokytis į Lietuvos Žemės ūkio akademiją, kurioje igijo žemės ūkio mechanizacijos inžinieriaus specialybę. Kaip gabus specialistas buvo paskirtas dėstytoju Žeimelio (Pakruojo raj.) žemės ūkio mechanizacijos proftechninėje mokykloje, kur netrūkus Jam buvo patikėtos ir šios mokyklos vadovo - direktoriaus pareigos. Visą dešimtmetį kartu su mokyklos kolektyvu rengė tuo metu labai reikalingus žemės ūkiui specialistus. Perkeltas į Vilnių daugelį metų iki pat išėjimo į pensiją ėjo atsakingas pareigas Žemės ūkio ministerijos mechanizacijos valdyboje. Be tiesioginio darbo velionis turėjo nemažai visuomeninių pareigų: buvo išrinktas šios ministerijos „Šilėlio“ sodo bendrijos valdybos nariu, buvo aktyvus spaudos, radijo ir televizijos laidų bendradarbis.

Būdamas pensininku St. Peikštenis dar kurį laiką atstovavo Pabaltijo šalis, konsultuodamas Čekoslovakijos gamyklas, gaminusias šioms šalims žemės ūkiui reikalingas mašinas ir įrengimus.

Daugelis biržiečių velionį ilgai prisimins kaip aktyvų kraštiečių klubo „Krivulė“ tarybos narį, įvairių renginių organizatorių.

Išaukęs iš gilių ev. reformatų šaknų, Stanislovas buvo atsidavęs ir savo Bažnyčios atgimimo ir stiprinimo problemoms spręsti. Buvo vienas iš organizatorių įsteigiant Lietuvos reformacijos istorijos ir kultūros draugiją. Joje ėjo revizijos komisijos nario pareigas. Dėka savo ramaus būdo ir tolerantiškumo kaip vienam iš parapijos vadovų jam būdavo patikima vadovauti svarbių parapijos ir visos Bažnyčios problemų nagrinėjimui ir sprendimui.

Sunki ir nepagydoma liga neleido Stanislovui įgyvendinti daugelio sumanymų. Jausdamas, kad Jam skirtas laikas artėja prie Amžinybės slenksčio, velionis paliko šeimai, artimiesiems ir parapijai jautrų atsisveikinimo laišką.

Į paskutinę kelionę velionį palydėjo daug buvusių jo bendradarbių, gausus būrys biržiečių, Vilniaus ev. reformatų parapijos narių. Laidojimo apeigas atliko kun. Rimas Mikalauskas, giedojo Vilniaus ev. reformatų choras „Giesmė“.

Spalio 23-ją dieną Vilniaus Rokantiškių kapinėse supiltas Stanislovo Peikštenio kapas primins mums visiems rūpestingą, darbštą ir tolerantišką žmogų, kuris liks mūsų atminty greta kitų Biržų kraštą ir tradicijas mylėjusių ir puoselėjusių žmonių.

Vilniaus ev. reformatų parapijos nariai, parapijos taryba ir seniūnų taryba liūdėdami dėl šios skaudžios netekties reiškia gilią užuojautą velionio žmonai Birutei, dukroms Rasai ir Dalijai, velionio sesėms Matildai ir Olgai, broliams Kostui ir Jonui, jų šeimoms bei kitiems artimiesiems. Sunkios netekties valandą prašome Viešpaties jiems stiprybės ir palaimos.

O Jis, mūsų Viešpats Jėzus Kristus ir Dievas, mūsų Tėvas, kuris mus pamilo ir maloningai suteikė mums amžinos paguodos ir vilties, tesuramina Jūsų širdis ir tepastiprina Jus kiekvienam geram darbui ir žodžiui. /2 Tes. 2,16/

Vilniaus ev. reformatų parapijos taryba ir Seniūnų taryba

Toliau spausdiname išeivijos superint. kun. Povilo Dilio atsakymą į klausimą: "Kas yra reformatai", išspausdintą "Mūsų sparnuose" Nr.8-9, 1954 m.

Šveicariškos reformacijos Lietuvoje pradžia

Negalima tiksliai nustatyti, kada Didžiojoje Lietuvos kunigaikštystėje buvo įkurta organizuota Kalvinų Bažnyčia. Iš istorinių šaltinių* yra žinoma, kad 1557 m. gruodžio 14 d. buvo pradėta rašyti Vilniaus reformatų Bažnyčios aktai. Iš jų sužinome, kad tada jau Lietuvos reformatų Bažnyčia turėjo savo superintendentą, reiškia, kad pamaldos reformatų tvarka jau vyko anksčiau. Žinoma, kad 1555 m. Mikalojaus Radvilos Juodojo rūmuose Vilniuje (manoma, kad Lukiškių priemiestyje) buvo laikomos pamaldos pagal "Ordonnance Ecclesiastiques" /1542 m. parašė J.Kalvinas/. Sekdami Mikalojumi Radvila Juodoju, ir kiti didikai bei bajorai įvedė savo žemėse Kalvino tikėjimą. Pagal prof. S.Kotą Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės kalvinų Bažnyčia buvo suskirstyta į 6 distriktus ir turėjo net apie 100 surinkimų (parapijų).

Aršiausias Šveicariškos reformacijos gynėjas Lietuvoje buvo Mikalojus Radvila Rudasis iš Biržų /po pusbrolio Mikalojaus Radvilos Juodojo mirties/. Tokių didžiūnų dėka, mūsų Bažnyčia 1563 ir 1568 m.m. gavo karališkas privilegijas, suteikiančias bajorijai visai vienodas teises su katalikais.

* Krokuvos Jogailos bibliotekoje buvo išlikęs spausdinys iš 1559 metų: "Aktai, tai yra Vilniaus krikščioniškos parapijos reikalai, kurie prasidėjo Viešpaties metais 1557 m. gruodžio 14 d.. Vadovaujant kunigui Simonui iš Prosovicu, to surinkimo superintendente kunigaikščio Mikalojaus Radvilos pavaldinio ir t.t. Lietuvos Brasta 1559" - Waclov Gizbert-Studnicki "Kiek metų Vilniaus ev. reformatų bažnyčiai".

Simbolinės ir liturginės Ev. Reformatų Bažnyčios knygos

Kaip ir kitos krikščioniškos Bažnyčios, neišskiriant Romos katalikų ir stačiatikių, reformatų Bažnyčia pripažįsta:

1."Apostolicum", taip vadinamą "apaštališkąjį tikėjimo išpažinimą", nežinomo autoriaus. Paprastai tas išpažinimas vadinamas "Credo" ir greičiausiai bus kilęs antrame mūsų eros šimtmetyje.

2."Nicaenum" arba "Nicaenum - Constantinopolitanum" kilo iš pertaisyto Nikėjos simbolio, sudaryto 325 metais Nikėjos susirinkimo ir pripažinto 381 metais Konstantinopolio susirinkimo.

3."Athanasianum" - Aleksandrijos vyskupo Atanazijaus, mirusio 373 metais, išpažinimas.

Evangelikų reformatų Bažnyčioje per pamaldas dažniausiai vartojamas "Credo" ir tik ypatingais atvejais skaitomas "Nicaenum" ar "Athanasianum".

Laikui bėgant reformatų Bažnyčios kūrė savo nuosavas simbolines knygas. Lietuvos Reformatų Bažnyčios simbolių knygų pagrindas yra:

1. Heidelbergo katekizmas, parašytas dviejų Heidelbergo profesorių Z.Ursino ir K.Oleviano, išleistas 1563 m.. Viso pasaulio reformatų Bažnyčiose Heidelbergo katekizmas yra daugiausia vartojamas.

2. Antrasis Helvetiškasis tikėjimo išpažinimas ("Confesio Helvetica Posterior"), kurį Heinrichas Bullingeris 1566 m. parašė imperatoriui Maksimilionui II. Šitas išpažinimas buvo priimtas reformatų tikėjimo pagrindu Lenkijoje ir Lietuvoje.

Lietuvos Reformatų Bažnyčia be Heidelbergo katekizmo ir Antrojo Helvetiškojo tikėjimo išpažinimo prie simbolių knygų priskiria:

1. Aktai, tai yra Vilniaus krikščioniško surinkimo reikalai, kurie prasidėjo 1557 Viešpaties metais gruodžio 14 d. ir t.t. Lietuvos Brastos spausdinys 1559 metų.

2. Vilniaus surinkimo tikėjimo išpažinimas, superintendente kun. Simono iš Prosovicų bendrai su visais kunigais priimtas ir patvirtintas Lietuvos Brastoje 1559 m. ("Wyznanie Zboru Wilenskiego").

3. Konfesija, krikščionių Bažnyčių išpažinimas, priimtas 1570 m. Generaliniame Sinode Sandomire.

4. Tikėjimo išpažinimas priimtas 1645 m. Torunės Sinode.

Be simbolių knygų, evangelikų reformatų Bažnyčia vartoja agendas - liturgines knygas, kuriose surašytos apeigų formos ir dvasininkų veiksmai bažnyčioje. Lietuvoje plačiai prigijo ir dabar tebevartojama 1637 m. Didžioji Agenda.

Ta Agenda yra nuoširdaus tikėjimo, gilaus mokslo ir didžiųjų protų kūrinys.

Kalba netaisyta

SVEIKINAME

Vilniaus ev. reformatų parapijos "senjorus" garbingų Jubiliejų proga

Leoną Kuginį spalio 25 d. atšventusį 80 -metų Jubiliejų

Leoną Didžiulį lapkričio 1 d. atšventusį 70 metų Jubiliejų

Virginiją Jasiulienę lapkričio 12 d. atšventusią 80 -metų Jubiliejų.

Linkime Jums stiprios sveikatos, ramybės sielai ir daug daug laimingų gyvenimo metų !

Vilniaus reformatų parapijos taryba ir seniūnų taryba

JŪS ESATE ŽEMĖS DRUSKA

Druska yra svarbus komponentas visuose produktuose, nes ji suteikia skonį ir išsaugo maisto produktus - bakterijos nebesidaugina ir maistas negenda. (Išėmę iš spintelės konservų dėžutę ar kitą konservuotą produktą, pamatysime, kad daugelio jų sudėtyje tikrai yra druskos). Taigi savaime suprantama, kodėl mūsų Viešpats vartoja druskos sąvoką metaforoje "Jūs esate žemės druska". Tikintieji iš tiesų suteikia "skonį" visuomenei ir apsaugo ją nuo sugedimo, dirbdami Viešpaties darbą, kovoja už tiesą ir gerį prieš bet kokią blogio ar nedorybės pasireiškimą. Kiekvienoje gyvenimo srityje - kur mes bebūtume ir kuo mes bebūtume - didelės firmos vadovai, mokytojai, užsiėmusios mamos ar namų šeimininkės, **Dievas mums suteikia galimybę būti "žemės druska"**.

Prof. Don Burgess

Išvertė Inga Cuprevaitė iš "The Protestant Review" /"Protestantų žinios" - Australijos presbiterionų reformuotos Bažnyčios žurnalas/ April-May 1999

MIRUSIŲJŲ PAGERBIMO DIENA

Protestantiškas pasaulis savo mirusiųsiuos pagerbia ne lapkričio 1-ąją - Visų Šventųjų dieną ir ne lapkričio 2-ąją - Vėlinių dieną, nes protestantai negarbina šventųjų ir netiki vėlėmis. Protestantai, tuo pačiu ir mes, reformatai, mirusiųsiuos prisimename paskutinįjį Bažnytinių metų sekmadienį - Amžinybės sekmadienį. Tad šiais metais savo artimųjų, draugų kapus lankysime lapkričio 21 dieną. Tą sekmadienį bažnyčiose paminėsime pačius artimiausius mirusiųsiuos: tėvus, sutuoktinius, vaikus. O lapkričio 28 d. - jau pirmasis Advento sekmadienis, prasideda naujieji Bažnytiniai metai.

Informacija

Š.m. spalio mėn. 9 d. numatytas surengti bendras abiejų Vilniaus reformatų parapijų susirinkimas neįvyko, nes nepavyko susitikti abiejų parapijų taryboms ir bendrai aptarti visuotinio susirinkimo eigą bei numatyti, kaip būtų galima išrinkti, laikantis veikiančių Lietuvos Reformatų Bažnyčios nuostatų, bendrą visos parapijos vadovybę.

Spalio 2 d. Vilniaus reformatų bažnyčioje pamaldas jaunimui laikė diak. Rimas Mikalauskas, o po pamaldų Vilniaus jaunieji parapijiečiai susitiko su Gedeono brolių organizacijos atstovu, kuris kvietė reformatų jaunuolius /vyrus/ ne jaunesnius kaip 25 metai prisidėti prie jų veiklos platinant Bibliją

Spalio 3 d. Pjūties dienos pamaldas Vilniaus reformatų bažnyčioje laikė Vokietijoje teologijos mokslus baigęs dipl. teologas Kęstutis Daugirdas.

Spalio 10 d. Biržų reformatų bažnyčioje pamaldas kartu su kunigu iš Vokietijos Dieter'iu Gartman'u ir kun. senjoru Petru Čepu laikė dipl. teologas Kęstutis Daugirdas.

Spalio 14 d. Kauno reformatų bažnyčioje dalyvaujant kunigams iš užsienio parodomąsias pamaldas prieš ordinaciją laikė Kęstutis Daugirdas. Po pamaldų su svečiais susitiko ir bandė aptarti mūsų Bažnyčioje susidariusią sunkią padėtį Sinodo Kolegijos atstovai, vadovaujami prez. Petro Zablocko. Svečiams buvo įteiktas spalio 10 d. Biržuose Sinodo Kolegijos priimtas Kreipimasis į Pasaulio Reformuotų Bažnyčių Aljanso vadovybę ir į Lietuvos ev. reformatų parapijas bei kitus Bažnyčios atstovus.

Spalio 17 d. Kėdainių reformatų bažnyčioje dalyvaujant 9 kunigams iš užsienio ir abiems Lietuvos reformatų kunigams buvo ordinuotas kunigu diak. Rimas Mikalauskas ir Kolegijos sprendimu jam paskirta aptarnauti Kėdainių, Panevėžio, Švobiškio, Šiaulių ir Kelmės parapijas, o Kęstutis Daugirdas, šiais metais baigęs studijas Vokietijoje Frankfurto prie Maino universiteto teologijos fakultete ir atlaikęs nė kiek nemenkesnį egzaminą Sinodo Kolegijos /prez. R. Jankūnas/ sudarytoje teologinėje komisijoje, vadovaujamoje kunigo iš Anglijos dr. Stephen Scott-Pearson, buvo ordinuotas diakonu, paskiriant jį padėjėju kunigams, aptarnaujant Kauno ir Seirijų parapijas.

Spalio 13 - 18 d.d. Lietuvoje lankėsi Protestantų Aljanso gen. sekretorius dr. Stephen Scott-Pearson /jis yra Lietuvos reformatų teologinės komisijos narys/. Ordinacijos pamaldose Kėdainiuose jis nedalyvavo.

Spalio 11-31 d.d. Lietuvoje Biblijos draugijos kvietimu viešėjo ir aplankė daugelį mūsų reformatų parapijų Jonas Gyls iš Texas'o. Vilniuje spalio 21 d. su juo susitiko ir maloniai bendravo grupė Vilniaus parapijiečių.

Biržuose žurnalistas Jonas Dagilis (Vytauto 69, Biržai, tel. 8-220-31559) platina išeivijos lietuvių reformatų leidžiamo žurnalo "Mūsų sparnai" 80-ąjį numerį, 1999m. balandis.

Lietuvos reformatų kunigų telefonai: senjoras kun. Petras Čepas gyv. Medeikiuose tel. 8-220-58577, kun. Algimantas Kvedaravičius gyv. Vilniuje tel. 8-298-05410, kun. Rimas Mikalauskas gyv. Kėdainiuose tel. 8-257-54626 ir mobilus 8-289-21339, diak. Kęstutis Daugirdas, Kaune tel. 8-27-723838, Biržuose tel. 8-220-31609

Primename seniūnų telefonus: Dalija Gudliauskienė 429118, Donata Indriūnaitė 342824, Angelina Kamčiatnienė 733757, Alfredas Naktinis 470718, Irena Petrylienė 414646, Danutė Pranulienė 444272, Birutė Šernaitė 617690